

bezpieczeństwo pracy, środowisko pracy

Zbigniew NĘDZA*

ŚRODOWISKO PRACY W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH W ŚWIETLE AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW

Z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej zmienione zostały przepisy dotyczące oceny środowiska pracy. W artykule przedstawiono zasady ochrony pracowników przed zagrożeniami zawodowymi w miejscu pracy spowodowanymi zanieczyszczeniami powietrza, hałasem i wibracjami, wynikające z Dyrektywy 148, oraz aktualnie obowiązujące w Polsce przepisy w zakresie badania czynników fizycznych, biologicznych oraz rakotwórczych.

1. WSTĘP

Do dnia przyjęcia Polski do Unii Europejskiej badania środowiska pracy wykonywane były na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Socjalnej z dnia 20 grudnia 2002 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 03.21.180 z dnia 10 lutego 2003 roku).

Zgodnie z §2 tego Rozporządzenia pracodawca, w którego zakładzie pracy występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia był obowiązany do dokonywania badań i pomiarów tych czynników:

- co najmniej raz na dwa lata - przy stwierdzeniu, w ostatnio przeprowadzonym badaniu, stężeń i natężeń czynników szkodliwych poniżej 0,5 wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń określonych w odpowiednich przepisach,
- raz w roku - przy stwierdzeniu stężeń i natężeń czynników od 0,5 do 1,0 wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń.

W przypadku stwierdzenia przekroczeń wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia lub występowania czynników rakotwórczych, pracodawca obowiązany był zapewnić stałą kontrolę (monitorowanie)

* Instytut Górnictwa Politechniki Wrocławskiej, pl. Teatralny 2, 50-051 Wrocław,
e-mail: zbigniew.nedza@pwr.wroc.pl

stężeń i natężeń tych czynników. Jeśli stała kontrola (monitorowanie) nie była możliwa, należało wykonywać badania i pomiary co najmniej raz na sześć miesięcy.

Badania i pomiary czynników rakotwórczych zgodnie z cytowanym powyżej Rozporządzeniem należało wykonywać:

- w każdym przypadku wprowadzenia zmian w warunkach stosowania tych czynników,
- co najmniej raz na trzy miesiące - w przypadku narażenia na pyły zawierające azbest.

W przypadku narażenia pracowników na działanie kilku substancji chemicznych, gdy suma ilorazów średnich stężeń i odpowiednich wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń przekraczała 1, pracodawca obowiązany był do stosowania stałej kontroli ich stężeń. Jeśli stała kontrola (monitorowanie) nie była możliwa, należało wykonywać badania i pomiary co najmniej raz na sześć miesięcy.

Na podstawie Ustawy z dnia 14 listopada 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z dniem 1 maja 2004 roku, z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej, dokonano zmian w zakresie działu dziesiątego Kodeksu Pracy, który otrzymał tytuł "Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia" (Dz. U. 03.213.2081 z dnia 15 grudnia 2003 roku).

Zgodnie z Ustawą, artykuł 226 Kodeksu Pracy zobowiązuje pracodawcę do:

- oceny i dokumentowania ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą oraz stosowania niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających ryzyko,
- informowania pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami (Dz. U. 03.213.2081 z dnia 15 grudnia 2003 roku).

Minister zdrowia został zobowiązany, przy uwzględnieniu zróżnicowanego działania na organizm człowieka czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy oraz konieczności podjęcia niezbędnych środków zabezpieczających przed ich działaniem, do określenia w drodze rozporządzenia:

- trybu, metod, rodzaju i częstotliwości wykonywania badań i pomiarów środowiska pracy,
- przypadków, w których jest konieczne prowadzenie pomiarów ciągłych,
- wymagań, jakie powinny spełniać laboratoria wykonujące badania i pomiary,
- sposobu rejestrowania i przechowywania wyników tych badań i pomiarów,
- wzorów dokumentów oraz sposobu udostępniania wyników badań i pomiarów pracownikom (Dz. U. 03.213.2081 z dnia 15 grudnia 2003 roku).

2. OCHRONA PRACOWNIKÓW PRZED ZAGROŻENIAMI ZAWODOWYMI W MIEJSCU PRACY SPOWODOWANYMI ZANIECZYSZCZENIAMI POWIETRZA, HAŁASEM I WIBRACJAMI W ŚWIETLE PRZEPISÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Konwencja nr 148 dotycząca ochrony pracowników przed zagrożeniami zawodowymi w miejscu pracy spowodowanymi zanieczyszczeniami powietrza, hałasem i wibracjami została przyjęta w dniu 20 czerwca 1977 r. na 63 sesji Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy. Konwencja ta ma zastosowanie do wszystkich gałęzi działalności gospodarczej. Została ona ratyfikowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej w dniu 4 listopada 2004 r. i będzie obowiązywała na terytorium Polski od 2 grudnia 2005 roku (Dz. U. 05.66.574 z 22 kwietnia 2005 roku).

Zgodnie z artykułem 4 Konwencji ustawodawstwo krajowe powinno przewidywać środki, jakie należy podejmować w celu zapobiegania lub ograniczenia zagrożeń zawodowych w miejscu pracy spowodowanych zanieczyszczeniem powietrza, hałasem lub wibracjami oraz w celu ochrony pracowników przed tymi zagrożeniami.

Odpowiednie władze powinny ustalić kryteria pozwalające na określenie stopnia narażenia pracowników na działanie zanieczyszczonego powietrza, hałasu i wibracji w miejscach pracy i, w razie potrzeby, określić na podstawie tych kryteriów granice dopuszczalnego narażenia.

Przy opracowywaniu kryteriów i określaniu granic dopuszczalnego narażenia powinny być brane pod uwagę opinie osób posiadających kwalifikacje techniczne, wyznaczonych przez najbardziej reprezentatywne, zainteresowane organizacje pracodawców i pracowników.

Kryteria i granice dopuszczalnego narażenia winny być ustalane, uzupełniane i rewidowane w regularnych odstępach czasu, w świetle aktualnej krajowej i międzynarodowej wiedzy oraz danych, przy uwzględnieniu, w miarę możliwości, wzrostu zagrożeń zawodowych związanych z jednoczesnym narażeniem w miejscu pracy na działanie kilku szkodliwych czynników (artykuł 8).

Stan zdrowia pracowników, którzy są lub mogą być narażeni na zagrożenia zawodowe spowodowane zanieczyszczeniem powietrza, hałasem lub wibracjami w miejscu pracy, powinien być kontrolowany w odpowiednich odstępach czasu, na warunkach i w sposób ustalony przez właściwą władzę. Kontrola ta powinna obejmować wstępne badanie lekarskie przed przydzieleniem pracy oraz badania okresowe, na zasadach określonych przez właściwą władzę.

Jeżeli dalsze zatrudnianie pracownika na stanowisku, które powoduje narażenie go na działanie zanieczyszczonego powietrza, hałasu lub wibracji jest niewskazane ze względów zdrowotnych, należy podjąć wszelkie kroki, zgodnie z praktyką i warunkami krajowymi, w celu przydzielenia mu odpowiedniej pracy lub

zapewnienia mu zachowania jego dochodów poprzez przyznanie świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego lub w jakikolwiek inny sposób (artykuł 11).

Wszystkie zainteresowane osoby będą w sposób odpowiedni i właściwy informowane o potencjalnych zagrożeniach zawodowych, jakie mogą występować w miejscu pracy, ze względu na zanieczyszczenie powietrza, hałas lub wibracje, oraz instruowane o dostępnych środkach mających na celu zapobieganie lub ograniczenie tych zagrożeń oraz ochronę pracowników przed nimi (artykuł 13).

Zgodnie z artykułem 15 Konwencji na warunkach i w okolicznościach ustalonych przez odpowiednie organy władzy pracodawca jest zobowiązany wyznaczyć kompetentną osobę lub korzystać z usług kompetentnej służby spoza zakładu pracy albo służby wspólnej dla kilku przedsiębiorstw do zajmowania się sprawami dotyczącymi zapobiegania lub ograniczania stopnia zanieczyszczenia powietrza, hałasu lub wibracji w miejscu pracy (Dz. U. 05.66.574 z 22 kwietnia 2005 roku).

W krajach; które ratyfikowały konwencję należy:

- podejmować niezbędne kroki poprzez ustawodawstwo lub w każdy inny sposób zgodny z praktyką i warunkami krajowymi, z sankcjami włącznie, w celu zapewnienia wykonania jej postanowień;
- powierzać odpowiednim służbom inspekcji sprawowanie kontroli stosowania jej postanowień oraz sprawdzanie, czy właściwa kontrola jest przeprowadzana (Dz. U. 05.66.574 z 22 kwietnia 2005 roku).

3. CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE W ŚRODOWISKU PRACY

Zgodnie z Ustawą (Dz. U. 03.213.2081 z dnia 15 grudnia 2003 roku) w razie zatrudniania pracownika w warunkach narażenia na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, pracodawca musi zastąpić te substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne mniej szkodliwymi dla zdrowia lub stosować inne dostępne środki ograniczające stopień tego narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

Pracodawca powinien rejestrować wszystkie rodzaje prac w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, a także prowadzić rejestr pracowników zatrudnionych przy tych pracach.

Rozporządzenie (Dz. U. 04.280.2771 z dnia 29 grudnia 2004 roku) określa:

- wykaz substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym i sposób ich rejestrowania;
- sposób prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

- sposób prowadzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy tych pracach;
- wzory dokumentów dotyczących narażenia pracowników na substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz sposób przechowywania i przekazywania tych dokumentów do podmiotów właściwych do rozpoznawania lub stwierdzania chorób zawodowych;
- szczegółowe warunki ochrony pracowników przed zagrożeniami spowodowanymi przez substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- warunki i sposób monitorowania stanu zdrowia pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Pracodawca zatrudniający pracownika w warunkach narażenia na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, jest obowiązany wykonywać ich pomiary, a w szczególności stosować metody wczesnego wykrywania narażenia podczas awarii lub w przypadku wystąpienia innych nieprzewidzianych okoliczności.

Powinien on prowadzić rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, zawierający następujące dane (Dz. U. 04.280.2771 z dnia 29 grudnia 2004 rok):

- wykaz procesów technologicznych i prac, w których substancje, preparaty lub czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym są stosowane, produkowane lub występują jako zanieczyszczenia bądź produkt uboczny oraz wykaz substancji, preparatów, czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym wraz z podaniem ilościowej wielkości produkcji lub stosowania;
- uzasadnienie konieczności stosowania substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- wykaz i opis stanowisk pracy, na których występuje narażenie na substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- liczbę pracowników pracujących w narażeniu, w tym liczbę kobiet;
- określenie rodzaju substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym powodujących narażenie, rodzaj kontaktu, wielkość narażenia i czas jego trwania;
- rodzaje podjętych środków i działań ograniczających poziom narażenia.

Pracodawca jest obowiązany prowadzić rejestr pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym i przechowywać go przez okres 40 lat po ustaniu narażenia, a w przypadku likwidacji zakładu pracy - przekazać właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu (Dz. U. 04.280.2771 z dnia 29 grudnia 2004 roku).

4. CZYNNIKI BIOLOGICZNE W ŚRODOWISKU PRACY

W przypadku zatrudniania pracownika w warunkach narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych pracodawca zobowiązany został w Ustawie (Dz. U. 03.213.2081 z dnia 15 grudnia 2003 roku) do podjęcia wszelkich dostępnych środków eliminujących narażenie, a jeżeli jest to niemożliwe - ograniczające stopień tego narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

Pracodawca powinien prowadzić rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych oraz rejestr pracowników zatrudnionych przy takich pracach.

Problem pracy w warunkach występowania szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki reguluje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 22 kwietnia 2005 roku (Dz. U. 05.81.716 z dnia 11 maja 2005 roku). Rozporządzenie to określa:

- klasyfikację i wykaz szkodliwych czynników biologicznych;
- wykaz prac narażających pracowników na działanie czynników biologicznych;
- szczegółowe warunki ochrony pracowników przed zagrożeniami spowodowanymi przez szkodliwe czynniki biologiczne, w tym rodzaje środków niezbędnych do zapewnienia ochrony zdrowia i życia pracowników narażonych na działanie tych czynników, zakres stosowania tych środków oraz warunki i sposób monitorowania stanu zdrowia narażonych pracowników;
- sposób prowadzenia rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych i rejestru pracowników zatrudnionych przy tych pracach oraz sposób przechowywania i przekazywania tych rejestrów do podmiotów właściwych do rozpoznawania lub stwierdzania choroby zawodowej (Dz. U. 05.81.716 z dnia 11 maja 2005 roku).

Zgodnie z Rozporządzeniem (Dz. U. 05.81.716 z dnia 11 maja 2005 roku) szkodliwe czynniki biologiczne obejmują drobnoustroje komórkowe, pasożyty wewnętrzne, jednostki bezkomórkowe zdolne do replikacji lub przenoszenia materiału genetycznego, w tym zmodyfikowane genetycznie hodowle komórkowe, które mogą być przyczyną zakażenia, alergii lub zatrucia.

Wykaz prac narażających pracowników na działanie czynników biologicznych jest określony w załączniku do rozporządzenia.

W celu ochrony pracowników przed zagrożeniami spowodowanymi przez szkodliwy czynnik biologiczny pracodawca jest obowiązany do stosowania, na warunkach określonych w rozporządzeniu, wszelkich dostępnych środków eliminujących narażenie lub ograniczających stopień tego narażenia.

Przed wyborem środka zapobiegawczego pracodawca powinien dokonać oceny ryzyka zawodowego, na jakie jest lub może być narażony pracownik, uwzględniając w szczególności:

- klasyfikację i wykaz szkodliwych czynników biologicznych;

- rodzaj, stopień oraz czas trwania narażenia na działanie szkodliwego czynnika biologicznego;
- informację na temat:
 - o potencjalnego działania alergizującego lub toksycznego szkodliwego czynnika biologicznego,
 - o choroby, która może wystąpić w następstwie wykonywanej pracy,
 - o stwierdzonej choroby, która ma bezpośredni związek z wykonywaną pracą;
- wskazówki organów właściwej inspekcji sanitarnej, Państwowej Inspekcji Pracy oraz jednostek służby medycyny pracy.

Według Rozporządzenia (Dz. U. 05.81.716 z dnia 11 maja 2005 roku) stosowanie środków zapobiegawczych nie zwalnia pracodawcy między innymi od obowiązku:

- unikania stosowania szkodliwego czynnika biologicznego, jeżeli rodzaj prowadzonej działalności na to pozwala, poprzez jego zastąpienie innym czynnikiem biologicznym, który zgodnie z warunkami używania nie jest niebezpieczny lub jest mniej niebezpieczny dla zdrowia pracownika;
- prowadzenia rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego i wykazu czynności, podczas których pracownik jest lub może być narażony na działanie szkodliwych czynników biologicznych;
- ograniczania liczby pracowników narażonych lub potencjalnie narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego;
- projektowania procesu pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub zminimalizowanie uwalniania się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy;
- przeprowadzania badań na obecność szkodliwego czynnika biologicznego, tam gdzie jest to konieczne i technicznie wykonalne, z wyłączeniem pierwotnie zamkniętej przestrzeni;
- stosowania procedur bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi;
- zapewniania pracownikom systematycznego szkolenia;
- poinformowania pracownika o badaniach lekarskich, z których pracownik może skorzystać po ustaniu narażenia.

5. ZASADY REALIZACJI POMIARÓW ŚRODOWISKA PRACY

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy reguluje (Dz. U. 05.73.645 z dnia 28 kwietnia 2005 roku):

- tryb, metody, rodzaj i częstotliwość wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy;
- przypadki, w których jest konieczne prowadzenie pomiarów ciągłych;

- wymagania, jakie powinny spełniać laboratoria wykonujące badania i pomiary;
- sposób rejestrowania i przechowywania wyników badań i pomiarów;
- wzory dokumentów oraz sposób udostępniania wyników badań i pomiarów pracownikom.

Badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia występującego w środowisku pracy nie przeprowadza się, jeżeli wyniki dwóch ostatnio przeprowadzonych badań i pomiarów nie przekroczyły 0,1 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 §3 Kodeksu Pracy, a w procesie technologicznym lub w warunkach występowania danego czynnika nie dokonała się zmiana mogąca wpływać na wysokość stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia.

W przypadku występowania w środowisku pracy czynnika o działaniu rakotwórczym lub mutagennym badania i pomiary przeprowadza się:

- co najmniej raz na trzy miesiące - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia czynnika rakotwórczego lub mutagennego powyżej 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w przepisach;
- co najmniej raz na sześć miesięcy - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia czynnika rakotwórczego lub mutagennego powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia określonego w odpowiednich przepisach;
- w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika.

W przypadku występowania w środowisku pracy czynnika szkodliwego dla zdrowia, innego niż określony powyżej, badania i pomiary przeprowadza się:

- co najmniej raz w roku - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 228 § 3 Kodeksu Pracy;
- co najmniej raz na dwa lata - przy stwierdzeniu w ostatnio przeprowadzonym badaniu lub pomiarze stężenia lub natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia powyżej 0,1 do 0,5 wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub natężenia określonego w odpowiednich przepisach;
- w każdym przypadku wprowadzenia zmiany w warunkach występowania tego czynnika.

Badania środowiska pracy powinny być realizowane metodami określonymi w Polskich Normach oraz normach międzynarodowych lub równoważnych (Dz. U. 05.81.716 z dnia 11 maja 2005 roku).

Laboratoria wykonujące badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy powinny uzyskać akredytację na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565).

Do dnia 31 grudnia 2007 r. badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy mogą wykonywać także laboratoria:

- Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- jednostek badawczo-rozwojowych działających w dziedzinie medycyny pracy i Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego;
- upoważnione przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów;
- upoważnione przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

Laboratoria, o których mowa powyżej, mogą wykonywać badania na obszarze całego kraju (Dz. U. 05.73.645 z dnia 28 kwietnia 2005 roku).

O wynikach przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy pracodawca jest obowiązany niezwłocznie, w sposób ustalony w danym zakładzie pracy, poinformować pracowników oraz umieszczać aktualne wyniki tych badań lub pomiarów na odpowiednim stanowisku pracy.

Na podstawie wyników badań i pomiarów pracodawca jest obowiązany prowadzić na bieżąco rejestr czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy, którego wzór określa załącznik do Rozporządzenia (Dz. U. 05.73.645 z dnia 28 kwietnia 2005 roku).

Pracodawca musi wpisywać na bieżąco wyniki badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia do karty badań i pomiarów. Rejestry oraz karty przechowywane są przez okres 40 lat, licząc od daty ostatniego wpisu. Wyniki badań i pomiarów przechowuje się przez okres 3 lat, licząc od daty ostatniego wpisu.

LITERATURA

Konwencja nr 148 Międzynarodowej organizacji Pracy dotycząca ochrony pracowników przed zagrożeniami zawodowymi w miejscu pracy spowodowanymi zanieczyszczeniami powietrza, hałasem i wibracjami, przyjęta w Genewie 20 kwietnia 1977 r., Dz. U. 05.66.574 z 22 kwietnia 2005 roku.

Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Socjalnej z dnia 20 grudnia 2002 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz. U. 03.21.180 z dnia 10 lutego 2003 roku.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy Dz. U. 04.280.2771 z dnia 29 grudnia 2004 roku.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki, Dz. U. 05.81.716 z dnia 11 maja 2005 roku.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz. U. 05.73.645 z dnia 28 kwietnia 2005 roku.

Ustawa z dnia 14 listopada 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Dz. U. 03.213.2081 z dnia 15 grudnia 2003 roku.

ENVIRONMENT OF WORK IN THE LIGHT OF CURRENTLY STANDING REGULATIONS

With the day of entering Poland into the European Union the regulations relating to the opinion about environment of work were changed. The rules of protecting the workers from professional dangers in the place of work caused by air pollution, noise and vibrations were presented, they resulted from the Direction 148. There were also discussed regulations currently standing in Poland, concerning the examinations of physical, biological and cancerigenous compounds.